

Soodustatud kiht — õpetajad?

Arvan, et õpetaja, nii maal kui linnas, on üks vähe-seid, kes oma tööd teeb ausalt ja õiglustundega. Ja ometi on ta inimestel aina ham-maste vahel. Nüüd siis oma palgaga. Põllumeest teeb ka-dedaks, et õpetajal lubatakse veidigi oma pead kõrgemale tõsta. Ta nõuab võrdsust, nagu Lihula vallavanem Teppan et-te paneb. Kus oli põllumeeste võrdsustunne veel paar aastat tagasi, kui neile ordeneidi, me-daleid, preemiaid, suuri kasu-meid, sõiduauto ostulubasid jagati? Kui paljudel õpetajaist on olnud võimalik oma töö-koha kaudu auto osta? Vähes-tel, ja needki on põhiliseit koo-lidirektorid. Kus on põllumehe võrdsustunne siis, kui ta sügi-sel õpilased-õpetajad kartuli-põilule saadab ja tehtud töö eest kopikaid maksab?

Missugune täiskasvanu oleks nõus töötama põlilul külma ja tuule käes, pori sees ja saama päevatasuks näiteks üks rubla ja 20 kopikat? Ja missugune lohakas töö organiseerimine! Pean siin silmas Tuudi kol-hoosi ja Lihula sovhoosi. Tä-helepanekud on kogunenud aastate jooksul. Veel ei ole ma näinud, et õpilastele õieks põlluserva muretsesud varju-alune vihma kaitseks. Hea muidugi, kui mõni küünialune juhtub läheduses olema, paha-tihti on ümberringi ainult la-ge põld. Traktorid on katki, õpilastel poie tööd. Traktorist on purjus, õpetaja peab ping-salt jälgima, et ükski laps vi-ga ei saa. Vakatoštjad on pur-jus, on hooletud vakkade tõstmisel ja mahaviskamisel. Jälle õpetaja jälgigu, et kee-gi alla ei jääks.

Osa vaku muutub peagi kasutuskõibmatuks, harva, kui neid parandatakse. Põlluserval lõsutavaid vakatoštjaid tuleb käia palumas, et tulgu nad ju-ba, lapsel pole kartulit kuhugi panna.

Läinud sügisel olid Lihula sovhoosis nii suurte vahedega traatkorvid, et kartulid kenas-ti vahelt läbi pudenesis. Mis kasu siis tehtud tööst? Tuudi kolhoosis anti jälle õpilastele süüa tervelt kaks nädalat ai-nult suppi ja külma piima. Kas põllumees ise sööb kaks nädalat järjest ainult suppi ja joob külma piima peale?

Aga... võimalikult odavalt, sest söögi eest maksis kolhoos.

Õpetaja on olnud ainult kerjus, kooi ainult paluja. Kerjame sanatooriumituusi-kuid, kortereid. Rändrahvale on head korterit anda, õpe-tajale mitte. Vastvalminud maj-ja Lihulas sai vaid üks meie õpetaja korteri.

Mie õpetajad ei käi toidu-ja kaubajahil tööajast, nad lähevad pärast tunde ja saavad selle, mis teistest üle jääb. Õpetaja-klassijuhataja teeb ära palju sellestki tööst, mis on vanema kohus. Kui vanem kontrolliks kodus õppe-tükkide ettevalmistamist, ei peaks õpetaja jätma last pä-rast tunde koduseid töid järe-le tegema või nõudma järg-misel päeval nende ettenäi-tamist. Kui kodus oleks kord, ei jääks laps ka klassikursust kordama. Ometi loodaks õpe-taja, et vanemale ta laps siis-ki väga tähtis on, et vanem oleks nõudlikum ja järjekind-lam õppimise jälgimisel. Ta tuleb koju, palub ja veenab. Tavaliselt on kodukülastusest kasu nädala jagu, siis läheb edasi vanaviisi. Õpetaja saa-dab lapse pesema, kui sel kõr-vaauugud, silmnägu mustad. Tihtilugu on õpetaja see, kes lapse esimest korda teatrisse viib. Õpetaja organiseerib eks-

kursioone ja vastutab iga lapse eest 24 tundi + n päeva, iima igasuguse lisatasuta. Aastaid sai klassijuhataja kuus vaid 10 rubla ja selle eest pidi ta tasa tegema lapse-vanema tegematajätmised.

Enamikul põllumeestest on isiklik auto. Kui paljud neist on sõidutanud oma lapsi kas või «Estoniasse» mõnd eten-dust vaatama? Või vähe kau-gematesse vaatamist vääri-vaisse paikadesse? Kaubarei-sidele? Sinna kindlasti!

Eesti ajal sai maaõpetaja 40% kõrgemat paika kui lin-naõpetaja. Haridusseadus, kus sees maaõpetajale tasuta kom-munaalteenused, oleks nagu veel jõus, või polegi!? Kas näputäis vaesunud põllumehi on teinud siiski õige otsuse võrdsuse nimel? Küllap siis tuleb nii mõnegi kooliukse et-te varsti tabatukk riputada. Jätkub ka õpetajail oidu, eri-ti noortei, otsida selles võrd-suses endale paremat. Palga-tõhusus aga, kus tulumaks suu-reneb ja netopalk mitte sugu-gi, maksab õpetaja vaata et kolmandiku oma palgast koha-likule valitsusele.

Soodustatud kihti aga õpe-tajatest kahjuks ei saa, selleks on nad liiga inimlikud.

**Lihula Keskkooli õpetaja
Valli OST**

